

XXII.

GRAVØR P. C. MØNSTERS STILLING TIL
DEN TVUNGNE BARNEDAAB.

Af Knud Banning.

Den 22. December 1839 indgav Gravør Peter Christian Mønster til Københavns Politiret en Redegørelse¹ for sin religiøse Udvikling, som førte til, at han lod sig gendøbe i Lersøen den 27. Oktober s. A. I denne Beretning er der interessante Enkeltheder, men især bemærkes det paafaldende, at Gravør Mønster nærede baptistiske Sympatier, før han med Julius Købner, der kom her til Landet i Sommeren 1839, fik Forbindelse med baptistiske Kredse

¹) Aftrykt i F. M. Lange: Udvalg af danske og udenlandske Criminel-sager 7. Bds 1ste Hefte, København 1841, p. 29 f.

i Udlandet. I Grundtvigs Arkiv paa det kongelige Bibliotek (Fasc. 422 c) findes eet Brev fra Mønster, der gengives nedenfor; det godtgør Mønsters Paastand: at han flere Aar før sin Gendaab var Modstander af den tvungne Barndaab; det tegner tillige et interessant Billede af Forholdene blandt de vakte Lægfolk i København.

Kbhvn: d 17 Martz 1835.

Højstærede Hrr. Pastor Grundvig!

Deres gode Tanker om mig og Kjerlighed til mig som troende Christen, ere mig for dyrebare til at jeg kan tie til en usanfærdig Beskyldning som af Sliberen Peder Larsen (som jeg haaber af Misforstaaelse) ved en Samtale med Dem igaar aftes har tillagt mig, og som, om den var Sandhed, med Rette maatte paadrage mig Deres Uvillie; jeg skylder derfor baade Dem og mig selv, herved at belyse Sagens sande Sammenhæng saa godt jeg kan, og beder Dem ærbødigst om Deres Opmærksomhed for Sagen, og Overbærenhed med belysningen jeg som Lægmand, vel ikke kan gjøre saa klar for andre som jeg føler den i sig selv er.

Af Naturen er jeg en Hader af al Tvang baade Aandelig og Legemlig, og da Herren aabnede mine Øjne for Sandheden i hans Ord, og jeg siden fik at vide, at hvor hans Aand er, der er Frihed, da blev jeg glad; thi ved min Omgang med mange Christne af forskjellig Dannelse, og forskjellig Mening om, paa hvilken Maade man bedst skulde opbygge sig, og rigtigst skulle vandre paa Helliggjørelsens Vei, blev jeg ofte tvivlraadig om hvormeget der af begge deele skulde til, for at opnaae den sande Frihed, som har Fred og Glæde i sit Følge, indtil jeg ogsaa fik at see, at Jesu Fodspor ingenlunde dølger hvad enhver Christen til alle Tider i begge henseender har at gjøre, og at kun deri er Frihed. Saaledes kom jeg til Kbhvn: med en afgjort Modbydelighed for al Sect og Partievæsen, som kun føder Trældom; intet Under da, at jeg med min, Fritalenhed

(kanske endogsaa lidt mere end til Huusbehov) maatte støde mange af dem for Hovedet paa hvem det ludede, og mange bag Hovedet paa hvem det kneiste, af de ikke faae jeg kom i berørelse med, dette var ogsaa tilfældet ved min Mening om Barnedaaben, som jeg leilighedsviis har talt med nogle faa Venner om, ikke for at paanøde andre min Mening, thi dette hverken har jeg eller vil nogen sinde gjøre, men deels for at høre andre betænksomme Christnes Mening derom! og deels for naar Traaden slap at have noget bedre en almindelig Hverdages snak paa Bane. Til Peter Larsen som jeg kun kjender meget lidet til, har jeg imidlertid aldrig talt om Barnedaaben, og saa vidt jeg erindrer, har han heller ikke været tilstæde, naar Talen har været derom; men en Uhrmager Schmidt som var en Ven af mig og som jeg desaarsag et par gange gjorde opmærksom paa nogle Unoder han, som ville have Navn af Christen, ikke kunde beholde, blev mig derover saa fiendsk, at han paa mange Maader søgte at skade mig, og navnlig ved at fortælle vidt og bredt, hvor han kom, at Mønster var en »Kiætter og en Claussennianer«, som ingen maatte omgaaes med, som han ikke vilde hilse eller byde Velkommen, som han da ogsaa i Gierning viste, i det jeg gjentagne Gange søgte, at forlige mig med ham, ja gik endogsaa til ham i hans Huus, men han ville ikke tale med mig, hans Jeg, var og blev, og er, endnu i denne Dag uforsonligt; han havde paa anden Haand hørt at jeg havde talt om Daaben, og greb nu deraf leilighed til at bryde med mig, da han neppe kunne være bekjendt at angive den rette Grund. Af denne Kilde, (kanske paa anden Haand) har Peder Larsen den aabenbare Usandhed, at jeg ville afskaffe Barnedaaben, med flere gruelige Tilsætninger, de stakkels Mennesker behøvede jo dog kun at tænke paa min Ubetydelighed for strax at komme ud af dette Vilderede.

Nogen Tid efter at jeg havde den Glæde at tale med Dem Hr Pastor kom jeg en Aften hen til P. L: for at bringe ham en Kniv til Slibning, han spurgte mig om jeg ikke havde

været hos Pastor Grundvig og hvad han havde sagt i Anledning af Daaben? jeg svarede, »at Pastor Grundvig var gandske enig med mig deri, at der burde være Frihed ogsaa i den Henseende, og at ingen burde tvinges til at lade deres Børn døbe; at Barnedaaben ikke bestemt lod sig udlede sig af Bibelen, men da den engang er i Kirken, og vi af vort eget Exempel, er overbeviist om dens Nytte, skal den blive der, men var den ikke inført, da ville han heller ikke inføre den«. Det var Indholdet af min Samtale med P. L. og hverken talte vi om, han eller nog Christen ikke skulde lade deres Børn døbe. Hvor deri nu ligger, at jeg skulle have sagt, at Pastor Grundvig var enig i at Barnedaaben skulde afskaffes, seer jeg ikke, og haaber altsaa herved for Dem, (som det især næst Gud er mig magtpaaliggende, at staae i utvetydigt Forhold til i en Tid, hvori Jesu sande disiple de store med de smaae, kan vente at indgaa i Guds Rige igjennem megen Trængsel) at være reen af den Løgn, man vistnok af Misforstand, som er en Omgangssyge iblandt de Læg-Christne har tillagt mig; iøvrigt gjør jeg mig Umage for saa meget mueligt at undgaae Samtale om ovennævnte Materie, da jeg seer den afstedkommer saa megen Ulempe, havde jeg kunnet forudsee dette havde jeg uden at det skulde have kostet mig synderlig Overvindelse kunnet tie. Undskyld kjære Hr. Pastor at jeg skriftlig henvender mig til Dem, men jeg føler at jeg har ondt ved mundtlig at klare for mig naar jeg taler med *Dem*, jeg veed ikke hvoraf det kommer, dersom det ikke kommer af den Velsignelse Herren skjænker mig ved Dem som jeg føler gjør mig godt, og jeg saaledes er kommet til at elske og agte Redskabet saare høit for Mesterens, og for Gjerningens skyld.

ærbødigst

Peter Chr. Mønster